

Když děti čtou s chutí a bez námahy, je to pro učitele odměna

## Pojď, přečtu ti pohádku!

Kolik rodičů a prarodičů se těší na chvíli, kdy uslyší onu větu. Pozorným okem sledují první tápavé kroky svého prvňáčka ve světě písmenek a doufají, že se čas, kdy mu četli před spaním, obrátí a oni se stanou posluchači. Je jistě krásné, když se z prvňáčka stane nadšený čtenář, ne vždy se to však podaří. Rodiče špatně čtoucí dětí vědí, o čem je řeč, a tak je možná potěší zpráva, že existuje pomoc.

Učím na Základní škole sv. Zdislavy v Kopřivnici první a pak druhou třídu. Před několika lety se ke mně dostala nabídka kurzu Sfumato. Divné slovo, že? V italské to znamená smíšený s vedlejším významem kouřový, termín je odvozený od slova fumo, kouř. Původně se používal v malířství pro speciální techniku olejomalby, například Leonardo da Vinci „bez čar a ohraničení, na způsob kouře“ namaloval Monu Lisu... Šla jsem se poradit se starší kolegyní, jestli o tom něco neví. Dobře si pamatuji její odpověď: „Jdi, to nemůže uškodit.“

### Zpívavé čtení

A neuškodilo. Jen jsem nemohla dvě noci spát. Jako by mi někdo

nabídl elixír života pro dyslektiky. A poslední větu lektorky a zároveň autorky této metody čtení, PaedDr. Márie Navrátilové, si také pamatuji. Byla velmi osobitá a přesvědčivá a já jsem si nedovolila říct ne, i když jsem v hlavě měla pořádný chaos. Moje ano na otázku: „Budete tím učit, že?“ mě zavázalo na další učitelský život. Nemohla jsem to vzdát.

Byla polovina září a moji prvňáčci už znali dvě písmena. Přesto jsem šla za vedením školy, že bych ráda dosavadní metodu výuky čtení změnila a zkusila novou, která se nazývá splývavé čtení. Nevím, čím jsem je přesvědčila, ale kývli. A čekali, co bude dál.

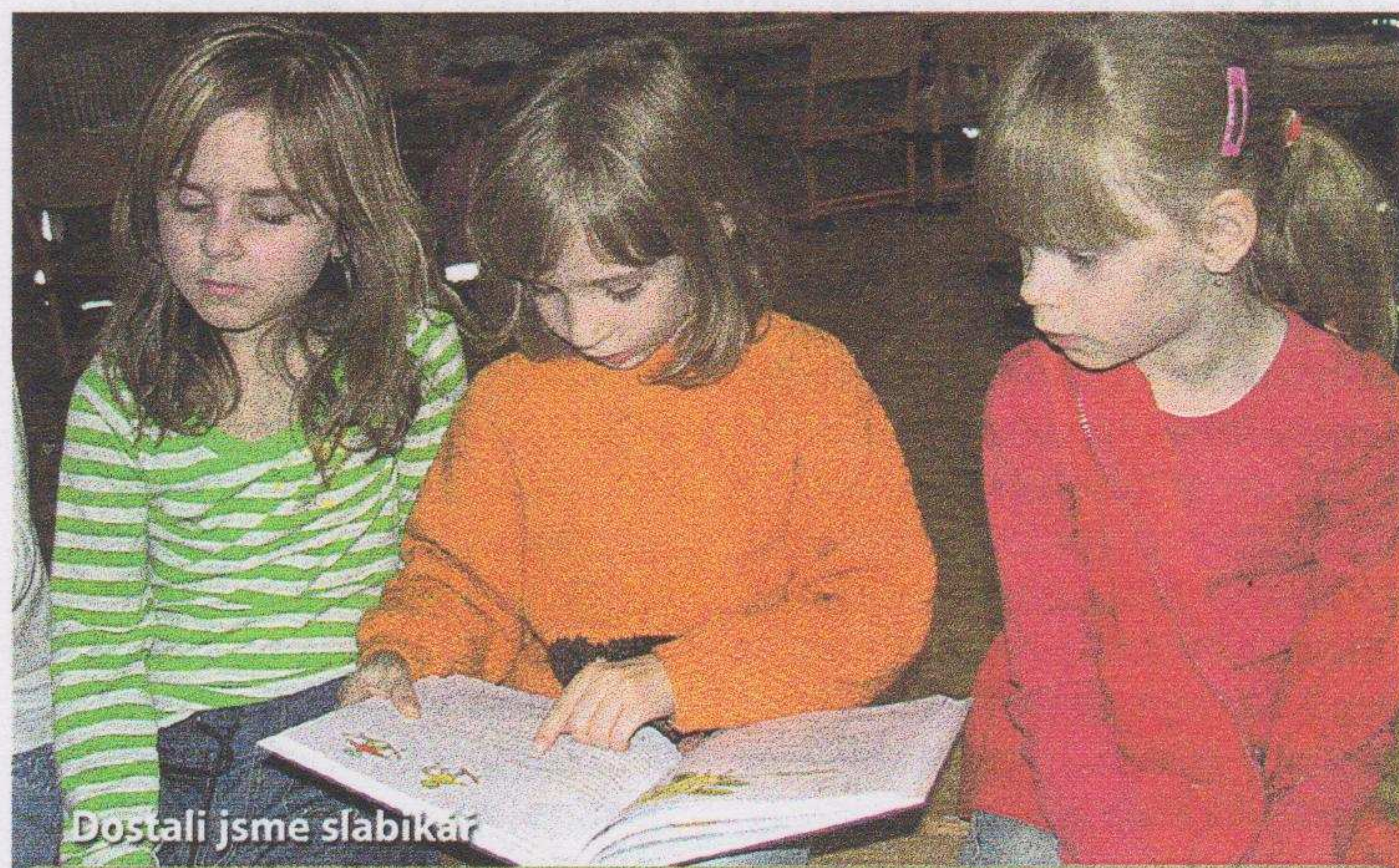
Školní rok běžel, v listopadu jsme si udělali Slavnost Slabikář-

ře a začali opravdu číst. Pomalu, pozvolna, ale hlasitě a bez chyb. Nebudu se zabývat teoretickými základy metody, jen připomenou, že je založena na koordinaci dechu, sluchu a hlasu. Hlásky se ze začátku dlouze volají a spíš než čtení to připomíná zpěv. Však také jedna z žaček, Eliška, přejmenovala čtení splývavé na zpívavé. A právě kvůli Elišce si dodnes vážím chvíle, kdy jsem se s metodou splývavého čtení setkala. Má totiž tři starší bratry a dva z nich jsou těžcí dyslektici. A na začátku první třídy to vypadalo, že Eliška bude mít se čtením také velké potíže. Ale neměla! Dodnes čte pomaleji, ale s porozuměním a hlavně RÁDA.

nit výtvarné, dramatické, hudební i pohybové hledisko a dodržet přesné metodické kroky.

Ale, co když je problémové dítě zrovna to vaše? Co když se trápí a písmena pro něj znamenají velkou neznámou, kniha je záhadnou věcí a čtení utrpením? Není lépe preventivně učit děti číst takovou metodou, která umožní všem dětem naučit se kvalitně číst, než pak pracně a mnohdy bezvýsledně pracovat na nápravě?

Když šla do první třídy naše nejmladší dcera, měla jsem ze čtení také obavy. Máme ji v pěstounské péči od tří let a do té doby zanedbaná výchova udělala své. Před první třídou jsme docházeli na logopedii a jako pedagog jsem věděla, že může mít problémy. Ale nenastaly. Čte ráda a bez námahy. A pro mě, nejen jako učitele, ale hlavně



Dostali jsme slabikář

### METODA SPLÝVAVÉHO ČTENÍ

Sfumato neboli Splývavé čtení spadá do oblasti inkluzivního myšlení. To znamená, že v sobě obsahuje individuální přístup s respektováním věkových zvláštností. Podporuje přirozenou inteligenci dítěte – někdo vnímá přes hudbu, pohyb, čísla, nebo obrazy. Dítě je přitom pozorné, soustředěné a aktivní zároveň. Musí projít intonačním vývojem tak, že se naučí tvarovat a barvit hlas. Dokonale rozlišuje dlouhé a krátké samohlásky, naučí se je pečlivě vyslovovat. Technický základ a intonační vývoj musí být doplněný o prožitek při učení hlásek, písmen. A nejen to. Pokud učíme interpretaci čteného textu, nelze kvalitních výsledků docílit, aniž by dítě prošlo dramatickým prožitkem v reálném prostoru. (Více informací na [www.sfumato.cz](http://www.sfumato.cz).)

### Radost z učení

Kdesi jsem slyšela jednu paní učitelku, že přece kvůli jednomu dítěti, které má problémy, nebude měnit metodu a styl výuky. Ve většině škol se učí analyticko-syntetickou metodou, zvanou „slabikovka“, kterou jsme se učili číst i my, nebo genetickou či globální metodou. Protože se metoda splývavého čtení neučí na pedagogických fakultách, tak o ní mnoho učitelů ani neví, nebo se jim nechce měnit zaběhaný styl, protože je náročnější na přípravu. Musí se zde zohled-

jako rodiče, je to ta největší odměna a jistota, že splývavé čtení funguje.

A navíc učitelé i děti mají z učení radost. Jak řekla letos na letní škole jedna paní učitelka: „Ten rok byl úžasný, až do ledna jsme si pořád hráli...“ Dnes pomáhám tuto metodu šířit dál a začínám školit učitele. A všem maminkám a babičkám, ale i tatínkům a dědečkům přeji, aby i oni zaslechli z úst svého prvňáčka větu: „Pojď, přečtu ti pohádku!“

Vladimíra Kupčíková  
Foto archiv autorky



První písmeno voláme: ooo